



ניתן לצפות בשיעורים נוספים באתר של
מכון מאיר בכתובת: www.meirtv.co.il

"התכשיט"!

עיון בפרשת השבוע על פי ה"הכתב והקבלה"

1. שמות כ"ה, ט"ז

וַתֵּת אֶל הָאָרֶן אֶת הַעֲרֵת אֲשֶׁר אֵתָן אֱלֹהֶיךָ:

2. הכתב והקבלה שמות כ"ה, ט"ז

העדות. התורה נקראת עדות שהיא לעדות ביני וביניכם (רש"י), ותרגומו סהדותא ... ע"כ נראה לפי פשוטו שמלת עדות ... עדי וקשוט שמתקשט בו המלך, ונקראו הלוחות בשם עדי וחלי כתם לגודל ערכם (רל"ש), דומה למאמר ר"ע בפ' הרוואה, לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת, והתפארת זו מתן תורה, ועל ויתנצלו בניי את עדים, פי' רלב"ג עדים היא התורה שהיא באמת עדי ושלמות, וטעמו הסירו צוארם מתחת עול התורה, והוא העדי והמתנה הטובה שהיתה בידם מהר, וקרא את התורה בשם עדי לפי שהיא בעצמותה בתכלית היופי והתיקון והשלמות, עד שראוי להמשך אחרי מצד עצמה, ע"כ. ולדעתי ע"ד הפשט נקראה התורה בכלל והלוחות בפרט בשם עדות. ע"ש האזהרות וההתראות הכתובות בה, וכולל בין מצות עשה בין מצות ל"ת, כי גם על העשה שייך לשון אזהרה לשמור ולעשות, כמו ששייך שם מצוה על מצות ל"ת, ובפרשת שופטים התבאר שטיקור הוראת שם עדות על האזהרה והתראה. ובאמת כלהו פירושי איתנהו במלת עדות בבחינות שונות, מצד עצם המכתב הוא אזהרה, ומצד גודל ערך חומרם הם עדי ותכשיט, ומצד שממנו נשמעו דברות אל חי, כמ"ש ודברתי אתך מעל הכפורת מבין שני הכרובים אשר על ארון העדות, הן עדות וראיי שהשכינה בישראל:

3. עולת ראיה א' עמ' נ"ט

ברוך אתה ד' אלהים אשר קדשנו במצותיו וצונו לעסוק בדברי תורה. הצווי האלהי עומד הוא, ביהוש לקשורנו עם התורה, למעלה מגדר של למוד והבנה בעלמא, שיש דוגמא להם בכל ידיעה של איזה מין חכמה בעולם. אבל הצווי הזה בא מצד החיים האמתיים, שהם הם הנם עצמותה של תורה, ושבהעסק שאנו מתעסקים בדברי תורה הרי יש לנו קשר עם המקוריות של החיים, שזהו ענין נעלה יותר ויותר מכל ערך של תלמוד, שמשתקף רק ע"פ הקשר של המדע ושל החכמה, שהם יכולים רק להזריח איזה אור רוחני על הנפש המתעסקת במדע,

אבל לא יוכלו להנהיל מדת חיים מקורית, שהיא באה רק עם סגולתה של תורה, תורת ד' תמימה המשיבת נפש, שהיא מאשרת את האדם בתכונה של המגע הרוחני, שיש לנשמה עם שפעת חיי האמת, שמונחת היא בסגולתה של תורה, שמתעמר בה ועל ידה כל מי שיש לו עסק עם התורה. ובשביל כך בא הכטוי של הברכה: לעסוק בדברי תורה.

4. עולת ראיה ב' עמ' נ"ז

תורת ד' תמימה משיבת נפש. כל מה שיוורה רוח האדם מוכרח איזה פגם להמצא בו. ההתענינות בתוכן אחד נעלה, כמטרה אחת נשגבה, היא מסיחה את הדעת מתוכן אחר, וממטרה אחרת, שהיא גם כן נעלה, ונשגבה, וההשתלמות הכללית לא תהיה גם מבלעדה. ואם כי ההכרה החיצונה לא תחוש לפעמים במחסור, אחר שאיזה שטף של אורה מגיע אליה, הרי היא כשמחה בחלקה, ואינה יכולה להודע מכל מה שחסר לה ומכל מה שפוגם אותה, אבל ישנה הרגשה פנימית נפשית, שהיא בחביונה מוחכה דוקא אל כל הטוב, אל כל האושר, אל ההשלמה הכוללת כולה. וע"כ לא תהיה שבה למנוחתה בקרבה כ"א ע"י זרם אור עליון כזה, שהוא נותן לה, מצד קדושתו המלאה, את כל הסיפוק, את הכל. וזה לא נמצא ע"י שום הופעה ושום הארה אחרת כי-אם ע"י אותה ההופעה, הבאה ממקור העליון השלם בכל תמימותו, אור תורת ד' תמימה, שהיא, ורק היא לבדה, משיבת נפש.

5. עולת ראיה א' עמ' רל"ג

והתפארת, "זו מתן תורה" (שם). יסוד הנוי הוא הכוון והיחש שבין החלקים. ותחת אשר האדם הרוואה לעינים יסתפק ביהוש נערך ומשוער, בין חלקים חצוניים הנראים למראה עיניו, הנה החכמה האלהיה תיסד את התפארת הכללית, דהיינו חוקי חיים שיהיו מועילים לסדר הנהגה שלמה ומשוערת בין כל הכחות הנפשיים האנושיים, בין השכל והרגש, בין הגשם והרוח, בין העבר, ההווה והעתיד, בין הפרט אל הכלל, בין ההכרות הבאות מהכוח האדם לרעהו אל ההכרות הבאות מיחש האלהים לברואיו, הכל בערך משוער, שהוא הפאר האמתי. זה א"א להשקל בכל נימוס שכלי שבעולם, שא"א שלא יעבור באיזה פרט את הנקודה הרצויה, כי אם מאת אדון כל המעשים, שהכל גלוי וצפוי לפניו, והוא מסדר את הערכין של

חסד ואמת ומשפט וצדקה. עז וגבורה, רחמים ונקמה, כל אחד במדתו. וכיון שהחלק החי שבעולם מתנהג בתפארת, כיון שנפש האדם מיוסדת על ערכיה הראויים לה, היא כבר ראויה לפעול פעולות רבות על התפארת החצונית, בכל מקום אשר תפנה תשכיל. על כן התפארת היסודית היא מתן תורה.

6. עולת ראיה א' עמ' נ"ט

והערב נא ד' אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפי עמך בית ישראל. הערכות באה כשהדברים הנפגשים ברגש מתאימים אל המהות העצמית של המקבל את הרושם מהדברים ההם. אמנם נשגבה ונשאה היא תורת ד' תמימה, שרשה הוא עליון מכל היש, עד שהיא ראויה להיות המקור המנביע את ההויה ואת חיי כל הנשמות. ומתוך כך מצד הגלמתם של הגופים, וצמצומם של העולמים, דברי תורה לא יוכלו להתאים להם, מרוב העלוי אשר להם על כל נפש חיה וכל עולם יצירי. אמנם מפלאות תמים דעים ואור חסדיו העליונים, שהם הם נשמתה של תורה, הם הם הפועלים ברחמים הרבים של אדון כל העולמים, הבוחר בתורה ובעמו ישראל, שיתרוממו כל כך פרטיותינו ע"י התכללותנו בכללותה העליונה של כנסת ישראל, שמשאת נפשה ועצמיות שאיפתה, מהותה והפצה הפנימי, הוא תכנה של תורה, ועי"ז יתאימו דברי תורה לרגשי חיינו. והערב נא ד' אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפי עמך בית ישראל.

7. אורות הקודש א' עמ' א'; חכמת האמת הכוללת, חכמת

הקודש הפועלת

חכמת הקודש היא נעלה מכל חכמה, בזה, שהיא מהפכת את הרצון והתכונה הנפשית של לומדיה לקרבם לאותה הרוממות שהיא בעצמה מתעצמת בה. מה שאין כן כל החכמות העולמיות, אף על פי שהן מצעירות ענינים נשגבים יפים ואציליים, אין להן אותה התכונה המפעלית, להמשיך את המהות העצמית של ההוגה בהן אל ערכן, ובאמת אין לה יחש כלל ליתר הכחות והעצמיות של האדם, חוץ מכחו המדעי לבד. וטעם הדבר הוא, כי כל עניני הקודש ממקור חיי החיים הם באים, מיסוד החיים המהווה את הכל, ויש בכח התוכן המקודש להוות המון ברואים לאין תכלית, לנטוע שמים וליסד ארץ, וקל

וחומר להטביע צורה חדשה ומבולטת על הנפש ההוגה. וכל המדעים של חול אין בהם זה הכח, כי הם אינם מחדשים ומחוללים חדשות מצד עצמם, אלא הם מציירים ומציגים לפני ההשקפה השכלית את מה שהוא נמצא במציאות, ועל כן אינם יכולים גם לעשות את ההוגה בהם לבריה חדשה, לעקור אותו מעצמיות תכונותיו הרעות, ולהעמידו במצב של מציאות חדשה, טהורה וחייה באור החיים האמתיים, העומדים לעדי עד.

8. עין אי"ה ברכות ב', ט', של"ח

ועוד פתח ר"י בכבוד תורה ודרש, הסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם, וכי אותו היום נתנה תורה לישראל כי אלא ללמדך שחביבה תורה על לומדיה בכל יום יום כיום שנתנה מהר סיני. מהותה של כל אומה תגדר ע"פ דיעותיה וקניניה הרוחניים. ובאשר ברוב הדיעות הולכות ומשתנות, מתבררות ומשתלמות, עד שלובשות במשך הזמן צורה חדשה, ע"כ תחול בכל אומה זקנה וביטול כת, הפרדה וכליון. כי כאשר יאבדו סגולותיה הרוחניות, דיעותיה ומסורותיה, את ערכם לגמרי, כבר אין מעמד פנימי לאומה. וכשיתגבר עליה איזה כח מן החוץ לא תוכל לעמוד על נפשה, כאשר חסר לה המעוז של החבה הפנימית לעמוד בצבינה. ובזאת התכונה עצמה עומד ברית ד' עמנו להקים אותנו לעולם לו לעם. כי אור האמת של שם ד' ית' שנקרא עלינו הוא המאור שאין לו קצבה ותכלית, האמת שאין אחריה אמת, האמת שכל מה שישנתו הדיעות והמושגים ויתבררו ביותר יוסיף עז וצדק ויגלה לעין כל בהוד והדר. ע"כ אין בעם ישראל החי בתורתו זקנה. חבתו הקדושה כרשפי אש שלהבתיה לשם ד' הנקרא עליו, לדיעותיו, לתורתו, לא יוכלו לעולם לסור מנקודת חבתם הראשונה, ועוד יוסיפו להלך הלך ואור. ע"כ בכל יום יום יוכל לאמר לישראל היום הזה נהיית לעם, היום זרח עליך אור חדש של מושגים המאירים באור עולם של האמת האלהית. כי האמת המוחלטת והגמורה לא תישן לעד ולעולם, ולא תאבד כחה כימי השמים על הארץ. ע"כ חביבה תורה על לומדיה בכל יום יום כיום שנתנה בהר סיני, כי לומדי תורה המחזיקים בעץ חיים הם המרגישים את החיים האמיתיים של כלל האומה ובצילם תחי' האומה בכללה, והם כערך הלב המחיה את הגוף בחיותם הרוחנית, השמחה לעד לעולם על דבר ד' מצד אור האמת הנצחית שבה, נותנים עז וקיום לאומה בכללה לקום ולהתעודד, עד אשר תבא העת המאושרה שיקויים בנו "וכל בניך למודי ד'". "הבאים ישרש יעקב יציץ ופרח ישראל", ע"י ת"ח העושים ציצים ופרחים לתורה מרב הבה ואהבת עולם.

9. עולת רא"ה א' עמ' ס"ו

ותלמוד תורה כנגד כולם. אין לנו דבר בעולם שהוא כ"כ כפול בערכו, חודר לכל חלקי החיים הזמניים, לשפרם, להיטיבם,

לעדנם ולרוממם, ואורו העליון מקיף כל עולמי עולמים, חובק כל ערכי הנצחים וכל הצהצחות העליונים, כתלמוד תורה. הצד המעשי שבתורה בכללו הוא דמות עליון ליסוד הפירות שבעוה"ז, והצד השכלי העיוני, של המקור האלהי של התורה, וחיי העולמים שבתוכה, הוא היסוד לקרן הקימת לעוה"ב. וע"י כפילותה הכללית, לחיי נצה וחיי שעה, הוודרת היא הכפילות הקדושה הזאת לכל אלה הפרטים הגדולים, שמצד ערכם החודר בשעה ובנצה הרי הם מהדברים שיש להם קרן ופירות, והיים לעוה"ב ולעוה"ז, ובשביל כך ת"ת כנגד כולם.

10. עולת רא"ה א' עמ' ס'

בא"ה אמו"ה. אשר בחר בנו מכל העמים, ונתן לנו את תורתו. הבחירה האלהית בישראל, זאת היא סגולתה המיוחדת של כנסת ישראל, שהוא דבר העומד ממעל מכל למוד, למעלה מכל הבנה ומכל הסתגלות מעשית. בחירה עליונה היא זו מתוך הכרה של סגולת הויה מיוחדת באומה זו, המחטבת אותה ביחוד מכל העמים, אשר הם ראויים להשתמש בשמושים אחרים של סגולת האדם, בסגולת השכל האנושי, בסגולת מוסרו, בסגולת חושו העדין ליופי ותפארת החושים, אבל לא בסגולה העליונה האלהית, בסגולתה של תורה, של הארת המגמה האלהית בכל יצוריו, בפרטיהם ובכלליהם, המובלמת באותיותיה של תורה, במצותיה, חוקיה ומשפטיה, וכל התגלותה האלהית האין סופית, – זאת היא מתנת ישראל הנבחרת. הסגולה הזאת היא היא הבסיס לכל הלמוד ולכל הקיום הפעולתי של תורה, והיא היא המשלימה את כל העולם האנושי של כל העמים, שרק אז יש לכל התכססים של סגולת האדם אחרית ואחיזה אידיאלית אמתית אלהית במציאות, ע"י מה שמתוך כללם נבחרה אומה קדושה זו, המופיעה באצילות קדושתה של תורה, להאיר את כל המחשכים ולהגיה אור יקרות על כל האורות הרוחניים והמעשיים אשר לכל העמים תחת כל השמים. אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו, זאת התורה שהיא שלו, שהיא הארתו האלהית מאור החיים של הפצו הגבוה מכל היקום כולו: "תורתו", "אנא נפשי כתבית יחבית", המדה גנוזה שמשמע שבע, החכמה האלהית העצמית, המזהרת את אור כל היש, המאירה באורה העליון על ההויה מראש ועד סוף, אשר רק לאל בורא כל היא גלויה, ומשם מופעת תורה שלמה זו: תורתו.